

Інформаційна довідка МДГ № 8

КОМЕНТАРІ GRECO ТА КОМІСАРА З ПРАВ ЛЮДИНИ ЩОДО КОРУПЦІЇ В УКРАЇНІ

У своїй оцінці щодо України Група держав проти корупції («GRECO») відзначила широкомасштабний характер корупції в Україні: «Україна сприймається як країна, яка значною мірою уражена корупцією, і ця проблема поширена у всій країні та її державних установах, на центральному та місцевому рівні. Видається, що корупція є систематичною широкомасштабною проблемою. Довіра суспільства до державних установ, зокрема до судової системи, та їх представників, перебуває на критично низькому рівні. Там, де корупція зачіпає все суспільство, вона не може вважатись відособленою проблемою, і так само є й в Україні. Існуючий рівень корупції становить реальну загрозу принципам демократії та верховенства права».¹

Стосовно корупції в судовій системі GRECO відзначила, що існує низький рівень довіри суспільства до судової системи, яка сприймається як повністю корумпована. Незважаючи на позитивні зрушення, які відбулися з часів незалежності України, та наявність конституційного захисту, судова система залишається схильною до неправомірного впливу та втручання, що вважається перешкодою для заснування системи правосуддя, яка б керувалась принципом верховенства права і яка б була в змозі забезпечити справедливий суд.²

У моніторингових звітах про ситуацію в Україні Комісар з прав людини Ради Європи також відзначив широкомасштабний характер корупції в судовій системі та наголосив на необхідності проведення реформ, забезпечення незалежності судової системи й відновлення суспільної довіри до системи.³ В своєму останньому звіті, виданому в березні 2014 року, Комісар заявив, що «суспільна віра у верховенство права є дуже низькою, а також широко розповсюдженні уявлення про те, що судова система не здійснює правосуддя чи і не виконує свої функції незалежно та неупереджено» та закликав владу невідкладно вирішити це питання.⁴

В нещодавньому звіті Уряду України, підготовленому за підтримки Міжнародного валютного фонду, було відзначено, що «серед органів, які вважаються найбільш корумпованими, є податкові органи, міліція, Генеральна прокуратура, Державна виконавча служба та судова система». Було також відзначено, що «є зрозумілим те, що суди та система виконання судових рішень є здебільшого неефективними й майже скрізь сприймаються як повністю охоплені корупцією. Ці установи не користуються суспільною довірою...».⁵

Нещодавні спроби Уряду України в боротьбі з корупцією в державних установах увінчалися прийняттям в жовтні 2014 року (у першому читанні) Закону «Про Національне антикорупційне бюро України».⁶ Національне антикорупційне бюро

¹ Спільні перший та другий раунди оцінювання, [Оціночний звіт](#) по Україні, березень 2007 року, § 239 (англійською мовою). Див. також § 198 щодо широкомасштабного характеру корупції.

² Там само, §§ 88-90.

³ [Звіт](#) Комісара з прав людини Ради Європи, 26 вересня 2007 року, §§ 4-13 (англійською мовою); [Звіт](#) Комісара з прав людини Ради Європи, 23 лютого 2012 року, §§ 24, 46-51.

⁴ [Звіт](#) Комісара з прав людини Ради Європи, 4 березня 2014 року, §§ 50, 60.

⁵ [Звіт](#) Уряду України «Діагностичне дослідження питань управління, пов'язаних із корупцією, бізнесовим середовищем та ефективністю системи правосуддя», підготовлений за підтримки юридичного відділу Міжнародного валютного фонду, 11 липня 2014 року, §§ 5 та 69 (англійською мовою).

⁶ Текст Закону доступний за таким посиланням: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/1698-18>.

Інформаційна довідка №8

є правоохоронним органом, на який покладається завдання попередження, боротьби та розслідування корупційних правопорушень, віднесених до його підслідності.